

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ТЕХНОЛОГІЧНИЙ
УНІВЕРСИТЕТ**

**ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИЩОЇ
ОСВІТИ**

**Збірник
матеріалів VIII Всеукраїнської
науково-методичної конференції**

**08-10 квітня 2026 року
м. Одеса**

*Збірник матеріалів VIII Всеукраїнської науково-методичної конференції
«Забезпечення якості вищої освіти», 08-10 квітня 2026 р.*

УДК 378 (043)**О-40**

О-40 Забезпечення якості вищої освіти [Електронний ресурс]: матеріали VIII Всеукраїнської науково-методичної конференції 08-10 квітня 2026 р. / ОНТУ; редкол.: Трішин Ф.А., Ланженко Л.О., Риженко Л.Д. та ін.; Одес. нац. технолог. ун-т. – Одеса: ОНТУ, 2026 – 759 с.

Збірник містить матеріали пленарних доповідей, доповідей про сучасні аспекти та методологічні особливості забезпечення якості освітньої діяльності (секція 1), інформаційні технології та їх використання як складової якісного навчання (секція 2) та фахову передвищу освіту як складову механізму забезпечення якості вищої освіти (секція 3).

Відповідальність за достовірність інформації несуть автори тез доповідей. Матеріали друкуються мовою оригіналу. Передрукування матеріалів збірника дозволяється лише за згодою організаційного комітету. Ліцензія СС-ВУ- 2026.

УДК 378 (043)**© Одеський національний технологічний
університет, 2026**

Література

1. Bennett, S., Maton, K., & Kervin, L. (2008). *The 'digital natives' debate: A critical review of the evidence*. British Journal of Educational Technology, Vol. 39 (5), pp. 775-786.
2. Howe, N., & Strauss, W. (2000). *Millennials Rising: The Next Great Generation*. New York: Vintage.
3. Prensky, M. (2001). *Digital Natives, Digital Immigrants*. On the Horizon, Vol. 9(5), pp. 1-6.
3. Seemiller, C., & Grace, M. (2016). *Generation Z Goes to College*. San Francisco: Jossey-Bass.

УДК 378.014.61(4-67ЄС+477)
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ
ОСВІТИ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ

О.А. Листопад

Державний заклад «Південноукраїнський національний педагогічний університет імені К.Д. Ушинського», м. Одеса

Н.Л. Листопад

Комунальний заклад «Одеський педагогічний фаховий коледж», м. Одеса

У сучасних умовах трансформації освітнього простору питання забезпечення якості вищої освіти набуває стратегічного значення. Євроінтеграційний курс України зумовлює необхідність приведення національної системи вищої освіти у відповідність до принципів та стандартів Європейського простору вищої освіти [1] Якість освіти сьогодні розглядається не лише як показник результативності діяльності закладів вищої освіти, а й як індикатор їхньої конкурентоспроможності, інституційної спроможності та довіри з боку суспільства й міжнародної академічної спільноти [4]. Важливим орієнтиром виступають Стандарти і рекомендації щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти, розроблені за участі European Association for Quality Assurance in Higher Education, які визначають базові принципи внутрішнього та зовнішнього забезпечення якості. Імплементация означених стандартів передбачає формування культури якості, розвиток внутрішніх систем моніторингу, прозорих процедур акредитації та посилення автономії університетів [3].

В Україні функції зовнішнього забезпечення якості здійснює Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, діяльність якого спрямована на гармонізацію національних підходів із європейськими вимогами. Однак процес адаптації стандартів ЄС потребує подальшого вдосконалення нормативно-правової бази, розвитку інституційної культури якості та зміцнення механізмів внутрішнього оцінювання [2]. Актуальність порівняльного аналізу систем забезпечення якості в країнах Європейського Союзу та Україні зу-

мовлена потребою визначення спільних і відмінних характеристик, виявлення ефективних практик та окреслення перспектив гармонізації української системи з європейськими стандартами.

Метою дослідження є здійснення порівняльного аналізу систем забезпечення якості вищої освіти в країнах Європейського Союзу та Україні з метою визначення спільних і відмінних характеристик, виявлення ефективних європейських практик і окреслення перспектив гармонізації національної системи відповідно до стандартів Європейського простору вищої освіти.

Система забезпечення якості вищої освіти в країнах Європейського Союзу функціонує в межах Європейського простору вищої освіти та ґрунтується на положеннях Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG). ESG визначають три ключові виміри забезпечення якості: внутрішнє забезпечення якості в закладах вищої освіти, зовнішнє оцінювання та діяльність незалежних агентств із забезпечення якості [3].

Одним із базових принципів є інституційна автономія університетів, яка передбачає академічну, організаційну та фінансову самостійність закладів освіти у поєднанні з відповідальністю за результати діяльності. Університети самостійно формують внутрішні системи моніторингу якості, розробляють освітні програми, визначають критерії оцінювання та механізми зворотного зв'язку зі здобувачами освіти. Важливою характеристикою є незалежність акредитаційних агентств, діяльність яких координується на європейському рівні, зокрема через European Association for Quality Assurance in Higher Education. Агентства проходять процедуру зовнішнього оцінювання на відповідність ESG та можуть бути включені до Європейського реєстру забезпечення якості (EQAR), що забезпечує довіру до результатів акредитації.

Суттєвим елементом є формування культури якості, яка передбачає системність, прозорість процедур, активну участь усіх стейкхолдерів (здобувачів освіти, роботодавців, викладачів), орієнтацію на безперервне вдосконалення освітніх процесів і результатів навчання. В країнах ЄС забезпечення якості розглядається не як формальна процедура контролю, а як інтегрований механізм стратегічного розвитку університетів [5].

Українська система забезпечення якості вищої освіти формується відповідно до Закону України «Про вищу освіту» та орієнтується на стандарти Європейського простору вищої освіти. Нормативно-правове регулювання визначає необхідність функціонування внутрішніх систем забезпечення якості в кожному закладі вищої освіти, а також запровадження процедур зовнішнього оцінювання та акредитації освітніх програм. Ключовим інституційним механізмом зовнішнього забезпечення якості є діяльність Національне агентство із забезпечення якості вищої освіти, яке здійснює акредитацію освітніх програм, формує вимоги до внутрішніх систем якості та впроваджує європейські підходи до оцінювання. В університетах створюються структурні підрозділи з моніторингу якості, впроваджуються процедури опитування здобувачів освіти та механізми академічної доброчесності [2]

Разом із тим процес імплементації європейських стандартів супроводжується певними труднощами: нерівномірністю розвитку внутрішніх систем якості, формалізацією окремих процедур, недостатнім рівнем сформованості культури якості, обмеженими ресурсними можливостями закладів освіти. В умовах воєнного стану та соціально-економічних викликів питання забезпечення якості набуває додаткової складності, що потребує гнучких управлінських рішень і подальшої інтеграції з європейським освітнім простором. Українська система забезпечення якості перебуває на етапі активної трансформації та поступової гармонізації з європейськими стандартами, що відкриває перспективи для її подальшого вдосконалення.

Проведений аналіз дає підстави констатувати наявність як спільних рис, так і відмінностей у функціонуванні систем забезпечення якості в країнах Європейського Союзу та Україні. Спільними є орієнтація на принципи Стандартів і рекомендацій щодо забезпечення якості в Європейському просторі вищої освіти (ESG), поєднання внутрішніх і зовнішніх механізмів оцінювання, інституціоналізація процедур акредитації освітніх програм, а також поступове утвердження культури якості як стратегічного ресурсу розвитку університетів.

Водночас відмінності зумовлені рівнем інституційної автономії закладів вищої освіти, ступенем незалежності акредитаційних агентств, тривалістю функціонування систем якості та рівнем сформованості культури внутрішнього моніторингу. У країнах ЄС забезпечення якості має більш усталений характер і спирається на багаторічну практику діяльності незалежних агентств, координованих, зокрема, European Association for Quality Assurance in Higher Education. В Україні система перебуває в процесі активного становлення та модернізації.

Список літератури

1. Листопад О. А., Мардарова І. К., Листопад Н. Л. Розвиток інформаційно-комунікаційних технологій та їх інтеграція в освітню практику: історичний контекст і сучасні тенденції. *Вісник Глухівського національного педагогічного університету імені Олександра Довженка. Педагогічні науки*. 2025. Вип. 2. № 58. С. 259–272. DOI: <https://doi.org/10.31376/2410-0897-2025-2-58-259-272>
2. Механізми оцінювання якості вищої освіти в умовах євроінтеграції: монографія / Авт.: О. Воробйова, М. Дебич, В. Луговий, О. Оржель, О. Слюсаренко, Ж. Таланова, К. Трима; за ред. В. Лугового, Ж. Таланової. Київ: Ін-т вищої освіти НАПН України, 2020. 220 с.
3. Системи оцінювання якості професійної освіти і навчання в країнах Європейського Союзу: монографія / В. О. Радкевич, Л. П. Пуховська, О. В. Бородієнко, О. П. Радкевич, Н. В. Базелюк, Н. М. Корчинська, С. О. Леу; за заг. ред. В. О. Радкевич, О. В. Бородієнко. Житомир: «Полісся», 2018. 216 с.

4. Lystopad O, Mardarova I., Kniazheva I, Kudriavtseva O. Formation of the Operational Skills of Using Information and Communication Technologies in the Professional Activity of a Future Pedagogue. *Arab World English Journal (AWEJ) Special Issue on CALL* Number 9. July 2023 P.320–339. DOI: <https://dx.doi.org/10.24093/awej/call9.22>

5. Lystopad O., Mardarova I., Lystopad N., Hudanych N. Innovative Activity as a Factor in the Professional Development of Preservice Teachers. *Modern vectors of science and education development in China and Ukraine: International annual journal*. Odesa: South Ukrainian National Pedagogical University named after K. D. Ushynsky, Harbin: Harbin Engineering University, 2025. Issue 11. P. 209–222. DOI: 10.24195/2414-4746-2025-11-19

УДК 378.1:37.013

КЛАСИЧНА ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ

Ігор Спаський

Одеський національний технологічний університет, м. Одеса

Університет як інститут народився з переконання, що знання потребує особливого простору - спільного мислення, де учитель і учень разом наближаються до істини. Від болонських правників XII століття до гумбольдтівської ідеї єдності викладання і дослідження класична дидактика вищої школи розвивалась як рефлексія над природою цього простору. Вона ніколи не була лише методикою передачі інформації - вона була теорією формування людини через зустріч із культурним змістом, що перевищує будь-яку окрему особистість [1].

У своїй класичній формі університетська дидактика спирається на кілька фундаментальних принципів. Принцип науковості передбачає, що студент зустрічається не з готовим знанням, а з живим процесом його здобування, з методологічними суперечностями і конкуруючими парадигмами. Принцип системності вимагає, щоб окремі дисципліни утворювали внутрішньо пов'язану картину світу, де теорія безперервно поверталась до практики і знову від неї відштовхувалась. Принцип активності студента, що сходить до сократівської маєвтики, наполягає: знання не вкладається у свідомість ззовні, а народжується в ній через власне зусилля розуміння. Нарешті, принцип виховного навчання стверджує, що педагог несе відповідальність не лише за когнітивний, але й за особистісний вимір формування людини. Визначені принципи склали органічну цілісність, яка відповідала конкретній культурній ситуації - коли університет був відносно закритим простором, а авторитет викладача ґрунтувався на реальній нерівності доступу до джерел і методів. Ця ситуація почала принципово змінюватись у другій половині XX століття, і нині ми живемо у наслідках цієї зміни. Перший і найочевидніший виклик - масовізація вищої освіти. Університет, що задумувався як місце для небагатьох, пе-

№ з/п	Тема, автори	Стор.
11	ІНДИВІДУАЛЬНІ ОСВІТНІ ТРАЄКТОРІЇ: МЕТОДОЛОГІЧНІ ТРУДНОЩІ ТА ВЕКТОРИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ВИБОРУ ДИСЦИПЛІН М.М. Мадані	26
12	ОСОБЛИВОСТІ СТВОРЕННЯ ІНКЛЮЗИВНО-ОРІЄНТОВАНОГО НАВЧАЛЬНОГО КОНТЕНТУ В ЗАКЛАДАХ ВИЩОЇ ОСВІТИ Коновалова О.В. Орлов Г.М.	28
13	УПРАВЛІННЯ ЯКІСТЮ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ В ЕПОХУ ЦИФРОВИХ ЗМІН Резнік К.В. Ромашкевич С.О.	31
14	МІЖКУЛЬТУРНА КОМУНІКАЦІЯ У ВИВЧЕННІ ІНОЗЕМНИХ МОВ: КУЛЬТУРА, СТЕРЕОТИПИ ТА ЦІННОСТІ О.О. Поляковська	34
15	СИСТЕМИ ПІДТРИМКИ ПРИЙНЯТТЯ РІШЕНЬ У ЗАБЕЗПЕЧЕННІ ЯКОСТІ ВИЩОЇ ОСВІТИ Седіков Д.В.	36
16	СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ З УРАХУВАННЯМ ПОКОЛІНЬ «Y», «Z» ТА «АЛЬФА» Седікова І.О.	38
17	ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ СИСТЕМ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ КРАЇН ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ ТА УКРАЇНИ О.А. Листопад, Н.Л. Листопад	40
18	КЛАСИЧНА ДИДАКТИКА ВИЩОЇ ШКОЛИ ТА СУЧАСНІ ВИКЛИКИ Ігор Спаський	43
19	МЕХАНІЗМИ АКРЕДИТАЦІЇ ОСВІТНІХ ПРОГРАМ ЯК ІНСТРУМЕНТ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ АКАДЕМІЧНОЇ СТІЙКОСТІ ТА СТАЛОГО РОЗВИТКУ: ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ М.А. Кашкано	45
20	СИНЕРГІЯ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ ТА БІЗНЕСУ ПІД ЧАС ПІДГОТОВКИ СУЧАСНИХ ФАХІВЦІВ ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ГАЛУЗІ О.М. Кананихіна, Т.М. Турпурова	48
21	A PRACTICE-ORIENTED MODEL FOR TRAINING FISH PROCESSING TECHNOLOGISTS AS A COMPONENT OF THE HIGHER EDUCATION QUALITY ASSURANCE SYSTEM Palamarchuk A.S., Patyukov S.D.	50

Кушнір В.О.	403
Кушніренко Н.	120
Куценко О.С.	348
Кучер О.П.	264
Л	
Лаговська Н.Г.	125
Лагодієнко В.В.	177, 206
Лагодієнко М.О.	486
Лазакович І.І.	270
Лазаренко Н.А.	17
Лапчак С.М.	660, 669
Лебедєва В.В.	102
Ланженко Л.О.	10
Лісова І.Г.	538
Лобоцька Л.Л.	457
Лозовська Г.М.	221, 238
Листопад Н.Л.	40
Листопад О.А.	40
Лісюк В.М.	467
Ліганенко М.Г.	104
Літвінов Д.О.	213, 230
Лозовська Г.М.	210
Лупол А.В.	117
Лупол С.В.	68
М	
Мадані М.М.	26
Мазур О.В.	567
Макарова О.В.	111
Маковська Т.В.	371
Максименко В.О.	75
Малинка О.В.	163
Малюк О.Г.	224
Маначина І.С.	610
Манолі Т.А.	346, 362, 565
Мардар М.Р.	193
Мардарова І.К.	447
Маренченко О.І.	704
Маркова Т.Д.	439
Мартиросян І.А.	188, 663
Матвійчук М.С.	139
Матузний О.О.	516
Машарова Я.В.	257
Мелентьєва К.М.	685
Мельник І.В.	365, 375, 377, 397